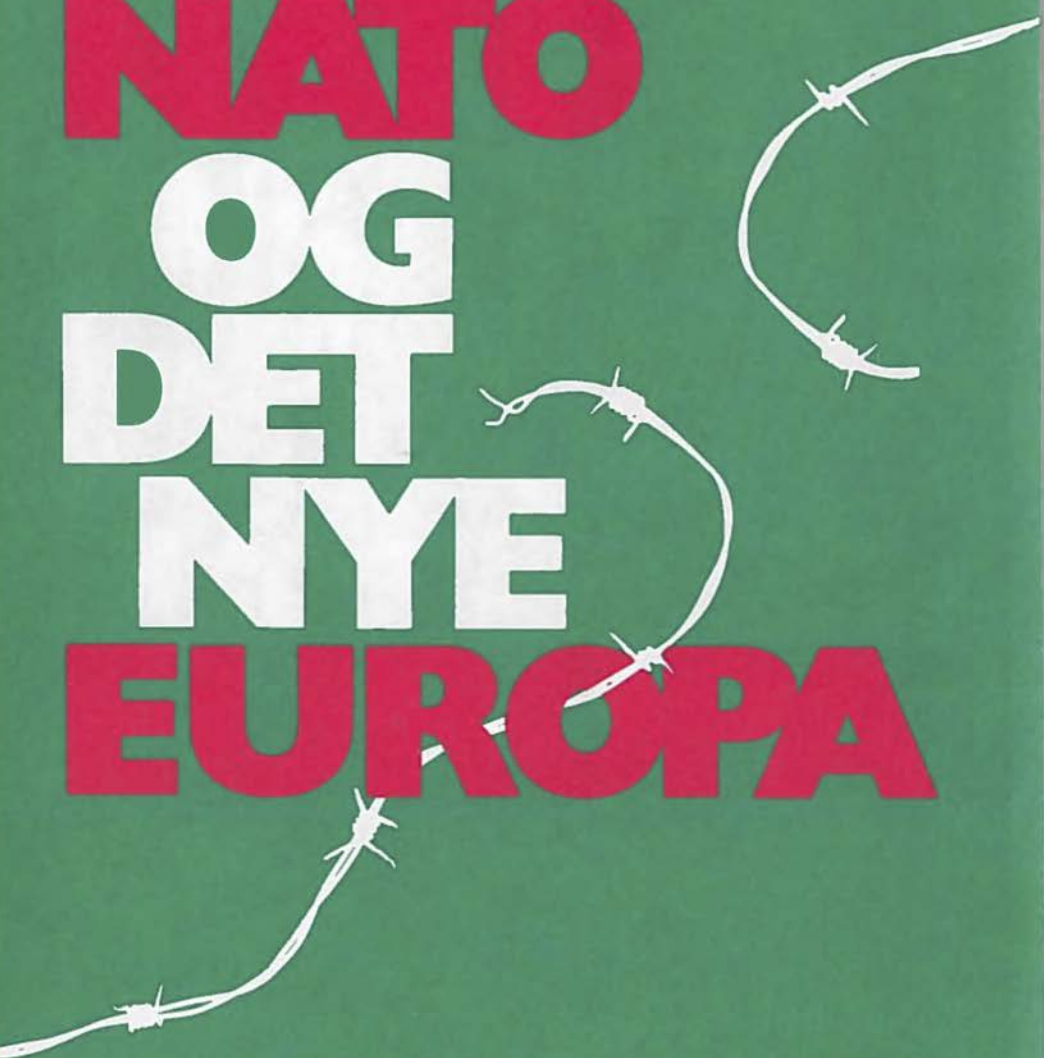

CI 80K
Rom-deklarasjonen 7.-8. november 1991

NATO OG DET NYE EUROPA

Atlantsammenslutningen

Foto: NATO PHOTOS

Gruppebillede

Forreste række - fra venstre: B. Mulroney, Premierminister, Canada - W. Martens, Premierminister, Belgien - G. Andreotti, Premierminister, Italien - F. Mitterrand, Præsident, Frankrig - M. Wörner, NATO's Generalsekretær - G. Bush, Præsident, USA - J. Major, Premierminister, England - M. Yilmaz, Premierminister, Tyrkiet - F. Gonzalez Marquez, Premierminister, Spanien

Bageste række - fra venstre: P. Schlüter, Statsminister, Danmark - H. Kohl, Forbundskansler, Tyskland - C. Mitsotakis, Premierminister, Grækenland - D. Oddson, Statsminister, Island - J. Santer, Premierminister, Luxembourg - R. Lubbers, Premierminister, Holland - G. H. Brundtland, Statsminister, Norge - A. C. Silva, Premierminister, Portugal

Forord

På NATO-topmødet i London i juli 1990 besluttede stats- og regeringscheferne, at konklusionerne fra arbejdet med at tilpasse Alliancen til den ny politiske situation i Europa skulle fremlægges for stats- og regeringscheferne snarest muligt.

På det netop afviklede NATO-topmøde i Rom blev det ene hovedemne spørgsmålet om en udbygning af Alliancens politiske kontakter med de central- og østeuropæiske lande på baggrund af det, der allerede skete på topmødet for godt et år siden. Det andet hovedspørgsmål blev vedtagelse af det dokument om et nyt koncept for Alliancens militære strategi, der har været under udarbejdelse også siden Londonmødet.

Vi vil nu formalisere samarbejdet mellem Alliancen og de central- og østeuropæiske lande i form af oprettelse af et samarbejdsråd mellem de 16 medlemslande af NATO, de seks central- og østeuropæiske lande, inklusive Sovjetunionen, samt de tre baltiske stater. De ni landes udenrigsministre inviteres til et første møde med NATO-udenrigsministrene d. 20. december 1991.

Emner for samarbejde i dette forum er områder som: Yderligere opbygning af civil og militær besøgsudveksling, omstilling af militær industri til civile formål, forsvarsplanlægning og parlamentarisk kontrol med forsvarsplaner.

Den påtænkte udbygning af samarbejdet mellem NATO og de central- og østeuropæiske lande kan bidrage yderligere til, at Alliancen kan spille en positiv, central og stabiliserende rolle i det ny Eu-

Statsminister
Poul Schlüter

ropa. Ved at inddrage de nævnte lande i det europæisk-atlantiske fællesskab i Alliancen giver man dem politisk støtte og bistand til opbygning af demokratiske sikkerhedsstrukturer i deres respektive lande.

Vi vil samtidig fastholde CSCE-samarbejdet på de områder, hvor dette forum har vist sig mest velegnet: samarbejde om respekt for menneskerettigheder, ramme for visse våbenkontrol- og nedrustningsforhandlinger, hvortil kommer opgaven som forum for europæisk konfliktforebyggelse og krisestyring.

Enigheden blandt NATO-landene om samspillet mellem den europæiske og den atlantiske rolle vil samtidig bidrage til at løse de udestående problemer inden for Regeringskonferencen om Politisk Union op til Det europæiske Råds møde den 9.-10. december 1991.

Vedtagelsen af et nyt strategisk koncept for Alliancen blev det andet hovedpunkt på topmødet. Som noget nyt blev det offentliggjort.

Konceptet tager naturligvis sit udgangspunkt i den fundamentalt ændrede strategiske situation i Europa, som på afgørende vis har forbedret sikkerheden i Europa. Det nye strategiske koncept udgør den mest gennemgribende revision af NATO-strategien, der er gennemført i Alliancens historie.

På en række vigtige områder bryder den nye strategi med den tidligere.

Ser vi på trusselsvurderingen, er det første hovedbudskab i det nye koncept, at den gamle trussel, som vi kendte den under den kolde krig, ikke længere eksisterer. Et massivt og omfattende angreb på

Alliancen betragter vi ikke længere som realistisk.

På den anden side kan der ikke ses bort fra den usikkerhed og ustabilitet, der karakteriserer situationen i Central- og Øst-europa, Sovjetunionen og områder uden for Europa. I modsætning til tidligere er det imidlertid ganske usikkert, hvor, hvorledes og hvornår en situation vil kunne udvikle sig til en krise eller en militær trussel.

Til grund for det ny koncept ligger et sikkerhedsbegreb, der er mere omfattende end det, der kendes fra den tidligere strategi. Det anerkendes, at konflikter ikke kan forebygges alene med militære midler, men at sikkerheden også har politiske, økonomiske, sociale og økologiske aspekter.

Med det bredere sikkerhedsbegreb understreger vi den relativt stigende betydning af Alliancens funktioner. Der foretages i denne forbindelse en grundlæggende omdefinering af de militære styrkers rolle fra rene krigsopgaver til også at omfatte virksomhed i freds- og krisetid. Ikke mindst krisestyringen kommer på denne måde centralt ind i den ny strategi.

Den ny strategi tager ikke alene sigte på krig, men nok så meget på krisestyring og ikke mindst beskyttelse af freden.

Forsvaret vil dog fortsat være en hovedopgave for NATO. Dette vil i en forudsigelig fremtid blive varetaget ved opretholdelse af en passende blanding af konventionelle og nukleare styrker, men på et meget lavere niveau. Nøgleordene vil i fremtiden være fleksibilitet, mobilitet og multinationalitet. Det sidste også for at

forhindre en renationalisering af medlemslandenes forsvar.

Det siger sig selv, at den ny strategi også baserer sig på en række velkendte principper såsom Alliancens rent defensiva karakter, garanti for alle medlemslandes territoriale integritet, solidaritet, byrdefordeling, kollektivt og integreret forsvar samt nødvendigheden af amerikanske styrker i Europa.

Også NATO's atomvåbenstrategi er ligesom strategien i øvrigt undergået ændringer. Efter den kolde krigs ophør skal NATO's atomvåben først og fremmest ses som et element i den strategiske afbalancering af atomvåbenmagten Sovjetunionen/Rusland.

Denne udvikling afspejler sig også i beslutningen om at reducere Alliancens europæisk baserede atomvåben med ikke mindre end 80 pct. og herunder helt at fjerne Alliancens nukleare artilleri og de landbaserede nukleare missiler.

NATO-topmødet, som jeg har skitseret, blev en milepæl i Alliancens historie og vil efterlade os med en Alliance, som har fået en meget betydelig opdatering i overensstemmelse med de nye tider.

11. november 1991

Karl J. Rasmussen

Rom-deklarationen om fred og samarbejde

Fremsat af NATO's stats- og regeringschefer under Det nordatlantiske Råds møde i Rom 7.-8. november 1991.

1 Vi, stats- og regeringscheferne fra Den nordatlantiske Alliances medlemslande, er mødtes i Rom for at påbegynde et nyt kapitel i vor Alliances historie. De vidtrækkende beslutninger, vi har truffet her, markerer et vigtigt skridt i den omformning af NATO, vi påbegyndte i London sidste år.

2 Verden har ændret sig på dramatisk vis. Alliancen har ydet et væsentligt bidrag hertil. Befolkningerne i Nordamerika og hele Europa kan nu mødes i et fællesskab omkring værdier, baseret på frihed, demokrati, menneskerettigheder og respekt for retssamfundet. Som en forkæmper for forandringer, en kilde til stabilitet og en uundværlig garant for medlemslandenes sikkerhed, vil vor Alliance fortsat spille en afgørende rolle i opbygningen af en ny og varig fredelig orden i Europa: et Europa med samarbejde og velstand.

? Et nyt kapitel i NATO's historie, hvorfor?

Verden har ændret sig dramatisk.

NATO har en afgørende rolle at spille i det ny Europa.

? Alene?
Nej, i rammen af en ny sikkerhedsstruktur i samarbejde med CSCE, EF, WEU etc.

? Også ny NATO strategi, hvorfor?
Den gamle trussel er væk, men ny usikkerhed er dukket op,

samtidig med at den atlantiske forbindelse fortsat har stor betydning.

En ny sikkerhedsarkitektur

3 De udfordringer, vi vil komme til at stå overfor i dette nye Europa, kan ikke imødegås tilfredsstillende i et enkelt forum. Det kan kun ske indenfor rammerne af institutioner, der supplerer hinanden, og som knytter landene i Europa og Nordamerika sammen. Vi arbejder derfor henimod en ny europæisk sikkerhedsarkitektur, hvor NATO, Konferencen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (CSCE), De europæiske Fællesskaber (EF), Vestunionen (WEU) og Europarådet komplementerer hinanden. Regionale samarbejdsordninger vil også være vigtige her, og vekselvirkning vil være af den største betydning, når det gælder om at forhindre ustabilitet og opsplitning, der af forskellige årsager kunne tænkes at opstå, som for eksempel økonomisk ulighed og voldelig nationalisme.

Alliancens fremtidige rolle: Vor nye strategi

4 I går offentliggjorde vi vort nye strategiske koncept. Vor sikkerhed er blevet væsentligt forøget: Vi står ikke længere overfor den gamle trussel om et massivt angreb. Det kræver imidlertid nøje agtpågivenhed af os, hvis vi skal bevare den globale strategiske balance og samtidig være rede til at imødegå en hvilken som helst trussel mod vor sikkerhed forårsaget af ustabilitet og spænding. I et miljø plaget af usikkerhed og uforudsigelige udfordringer har vor Alliance bevaret sin værdi – dette

gælder ikke mindst betydningen af de vigtige transatlantiske bånd, markeret ved den betydelige tilstedeværelse af nordamerikanske styrker i Europa.

Vor nye strategi bekræfter atter engang NATO's centrale funktioner, og den gør det muligt for os i rammen af den radikalt ændrede situation helt og fuldt over en bred front at arbejde for stabilitet og sikkerhed i Europa, det være sig politisk, økonomisk, socialt og miljømæssigt samt ikke at forglemme den uundværlige forsvarsdimension. Aldrig har muligheden for at nå vor Alliances mål ad politisk vej, i overensstemmelse med Washington-traktatens artikel 2 og 4, været større. Derfor kan vor sikkerhedspolitik nu baseres på tre elementer, der forstærker hinanden: dialog, samarbejde og opretholdelse af en kollektiv forsvarsvilje. Passende afvejende anvendelse af disse midler vil være specielt vigtig for at forebygge og håndtere sikkerhedstruende kriser.

5 Vor Alliances militære dimension er stadig væsentlig; men det, der er nyt, er, at den mere end nogensinde tidligere vil bygge på en bred opfattelse af sikkerhed. Alliancen vil fastholde sit rent defensive formål, sine kollektive ordninger bygget på Alliancens integrerede militære struktur såvel som dens samarbejds- og koordineringsaftaler og, i en overskuelig fremtid, en passende blanding af konventionelle og nukleare styrker. Vore militære styrker vil blive tilpasset deres nye opgaver, være mindre og blive mere fleksible. Dette indebærer,

*Den politiske vej er
mere farbar end
tidligere,*

*det gælder specielt ved
sikkerhedstruende
kriser,*

*selvom NATO's mili-
tære rolle stadig er
betydningsfuld.*

*NATO's militære
struktur vil bestå af en
blanding af konventio-
nelle og nukleare styr-
ker, færre styrker med
lavere beredskab; mere
mobile, fleksible og
multinationale styrker*

med færre A-våben,

*alt for at bevare fred
og forhindre krig.*

? Med samme rollefordeling som hidtil?

Nej, med styrkelse af den europæiske sikkerhedsidentitet og forsvarsrolle afspejlet i NATO's europæiske søjle samtidig med fastholdelse af de transatlantiske bånd,

at vore konventionelle styrker vil blive væsentligt reducerede og også, i mange tilfælde, at disse vil have et lavere beredskab. De vil tillige blive gjort mere mobile, for at sætte dem i stand til at reagere overfor mange forskellige eventualiteter. De vil blive opbygget fleksibelt, så de med kort varsel kan anvendes til såvel krisehåndtering som forsvar. Multinationale enheder vil komme til at spille en større rolle indenfor den integrerede militære struktur. De kernevåbenstyrker, der er tildelt NATO, vil blive kraftigt reducerede: den nuværende NATO beholdning af sub-strategiske våben i Europa vil blive beskåret med omkring 80 pct. i overensstemmelse med de beslutninger, der blev truffet af Den nukleare Planlægningsgruppe i Taormina. Det helt grundlæggende formål med de Allieredes kernevåbenstyrker forbliver politisk: at bevare fred og forhindre enhver form for krig eller afpresning.

Den europæiske sikkerhedsidentitet og forsvarsrolle

6 Vi bekræfter atter den enighed, vore udenrigsministre gav udtryk for ved mødet i København. Udviklingen af en europæisk sikkerhedsidentitet og forsvarsrolle, som den er afspejlet i den yderligere styrkelse af den europæiske søjle indenfor Alliancen, vil forstærke Den atlantiske Alliances integritet og effektivitet. Forøgelsen af de europæiske medlemmers rolle og ansvar udgør et vigtigt grundlag for omformningen af Alliancen. Disse to positive pro-

cesser styrker gensidigt hinanden. Vi er enige om, at vi parallelt på den ene side vil skabe og udvikle en europæisk sikkerhedsidentitet og forsvarsrolle og på den anden side styrke de vigtige transatlantiske bånd, som Alliancen står som garant for, for på denne måde fuldt ud at bevare Alliancens strategiske enhed og udelelige sikkerhed. Alliancen er det væsentlige forum for gensidige rådslagninger og for politiske aftaler, når det drejer sig om de enkelte medlemmers sikkerhed og forsvarsforpligtelser i henhold til Washington-traktaten. I erkendelse af, at det er de europæiske allieredes egen sag at afgøre, hvilke ordninger, der måtte være nødvendige for at formulere en fælles europæisk udenrigs- og sikkerhedspolitik samt en europæisk forsvarsrolle, er vi yderligere enige om, at vi, efterhånden som de to processer skrider frem, vil iværksætte praktiske tiltag, der kan sikre den nødvendige klarhed og sammenhæng i den europæiske sikkerheds- og forsvarsidentitet, således som den måtte udvikle sig i forhold til Alliancen, i EF og WEU.

7 Vi er tilfredse med den måde, på hvilken de allierede, som også er medlemmer af EF og WEU, har holdt Alliancens øvrige medlemmer orienteret om, hvorledes deres diskussioner om udviklingen af den europæiske identitet og andre emner skrider frem, som for eksempel deres mæglingsbestræbelser i Jugoslavien. Hensigtsmæssige forbindelser og rådslagningsprocedurer mellem De Tolv og WEU og Alliancen vil

*i samarbejde med EF
og WEU.*

*Dette skal ske med
styrker med effektive
samarbejdsprocedurer,
og*

her skulle NATO's nye strategi kunne hjælpe.

blive gennemført for at sikre, at de allierede, som ikke for nærværende er med i udviklingen af en europæisk identitet, for så vidt angår udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik, kan blive rimeligt involverede i de beslutninger, der kan have indflydelse på deres sikkerhed.

Alliancens nye strategiske koncept, som er et enigt vedtaget idémæssigt grundlag for alle allierede styrker, skulle lette den nødvendige sammenhæng mellem Alliancen og forsvarskomponenterne i den europæiske integrationsproces, som er ved at dukke op. Efterhånden som omformningen af Alliancen skrider frem, har vi til hensigt af bevare den nuværende operative sammenhæng, vi hidtil har skabt, og hvorpå vort forsvar beror. Vi hilser udsigterne til en styrkelse af WEU's rolle velkommen, både som forsvarskomponent i den europæiske enhedsproces og som middel til at styrke den europæiske søjle i Alliancen, alt under hensyntagen til de forskellige typer forbindelser, der er mellem Alliancen og Den europæiske politiske Union.

8 Vi har bemærket os, hvorledes udviklingen af den europæiske sikkerhedsidentitet og forsvarsrolle nærmer sig den fælles forsvarspolitik i vor Alliance. På linie med den enighed, der opnåedes i København, er vi sikre på, at resultatet af forhandlingerne vil bidrage til et stærkt transatlantisk partnerskab gennem styrkelse af den europæiske komponent i en omformet Alliance. Vi vil arbejde på at fremme denne udvikling.

**Forbindelserne til Sovjetunionen
og de andre central- og øst-
europæiske lande:
Et kvalitativt skridt fremad**

9 Vi har altid opmuntret til udvikling af demokrati i Sovjetunionen og de øvrige centralog østeuropæiske lande. Vi hilser derfor disse landes vilje til politisk og økonomisk reform velkommen, efter at deres befolkninger har omstyrtet den totalitære kommuniste. Vi hilser også de baltiske staters nyligt genvundne uafhængighed velkommen. Vi vil støtte alle skridt i de central- og østeuropæiske lande hen imod reform og vil yde praktisk assistance for at hjælpe dem til, at denne vanskelige overgang vil krones med held. Dette beror på vor overbevisning om, at vor egen sikkerhed er uløseligt knyttet til sikkerheden hos alle andre stater i Europa.

10 Alliancen kan bidrage til at fremme disse landes sikkerheds- og tillidsfornemmelse og derved styrke deres evne til at opfylde deres CSCE-forpligtelser og gøre det umuligt at vende disse landes demokratiske udvikling. I ønsket om at øge bidraget til udviklingen af et helt og frit Europa udstrakte vor Alliance på topmødet i London en venskabets hånd til de central- og østeuropæiske lande og etablerede direkte diplomatiske forbindelser mellem dem og Alliancen. Sammen undertegnede vi Paris-Fælleserklæringen. I juni tog Al-

? Vil dette samtidig betyde fortsat støtte mod udviklingen af demokrati og reformer i Sovjetunionen, Central- og Østeuropa?

Ja, i allerhøjeste grad, for

Europas sikkerhed er udelelig.

Det skal bl.a. ske ved udvikling af diplomatiske og militære kontakter på alle planer,

og udvidede forbindelser i det hele taget,

lianen i København yderligere initiativer til at udvikle et partnerskab med disse lande. Vort omfattende program for gensidige besøg på højt niveau, udveksling af synspunkter på sikkerhed og andre dertil knyttede spørgsmål, intensiverede militære kontakter, og udveksling af ekspertise på forskellige felter, har demonstreret erklæringens værdi og i høj grad bidraget til at skabe et nyt forhold mellem NATO og disse lande. Dette er en dynamisk proces: Fremvæksten af demokratiske institutioner over hele Central- og Østeuropa, opmuntrende fælles erfaringer, såvel som disse landes ønske om tættere forbindelser, taler nu for at udvide vore relationer, at intensivere dem og løfte dem op på et kvalitativt nyt plan.

11 Vi påtænker derfor som det næste skridt at udvikle en mere institutionel ramme omkring rådslagning og samarbejde om politiske og sikkerhedsmæssige forhold. På dette trin af processen indbyder vi derfor udenrigsministrene fra Bulgarien, Tjekkoslaviet, Estland, Ungarn, Letland, Litauen, Polen, Rumænien og Sovjetunionen til at mødes med vore udenrigsministre i december 1991 i Bruxelles for sammen at udstede en fælles politisk erklæring som indledning til denne nye samarbejdsæra og for yderligere at definere vor opfattelse af denne proces nærmere. Vi foreslår specielt følgende aktiviteter:

– årlige møder med Det nordatlantiske

Råd på ministerniveau i, hvad der kunne kaldes et Nordatlantisk Samarbejdsråd;

- periodiske møder med Det nordatlantiske Råd på minister- og ambassadørplan;
- yderligere møder med Det nordatlantiske Råd på minister- og ambassadørniveau, når begivenhederne måtte kræve det;
- regelmæssige møder med aftalte mellemrum med:
- NATO's komiteer, inklusive de politiske og økonomiske komiteer;
- Militærkomiteen og under dens ledelse andre militære NATO myndigheder.

Denne proces vil bidrage til at nå CSCE's mål uden at foregribe dens kompetence og mekanismer. Processen vil blive gennemført i overensstemmelse med Alliancens hovedprincipper.

12 Vore rådslagninger og vort samarbejde vil fokusere på sikkerhed og beslægtede emner, hvor de allierede kan tilbyde deres erfaring og ekspertise, som for eksempel indenfor forsvarsplanlægning, demokratisk opfattelse af civil-militære relationer, civilt/militært samarbejde vedrørende kontrol af lufttrafik samt omstilling af militær produktion til civile formål. Vort nye initiativ vil fremme vore partners deltagelse i den

med kontakt på mange niveauer,

og styrkelse og udvikling af CSCE,

samt optagelse af emner som demokratisk udvikling af civile-militære relationer, konvertering af militær til civil produktion, miljø og information osv.

? Har CSCE også en fremtid her?

Ja, NATO vil styrke hele CSCE-processen herunder samarbejde om Helsinki-opfølgemødet i 1992,

konsolidere og udvikle de nye CSCE institutioner,

iværksættelse af vedtagne planer og dermed styrke CSCE,

»tredje dimension« af vor Alliances videnskabs- og miljøprogrammer. Det vil tillige muliggøre den bredest mulige udbredelse af oplysninger om NATO i de central- og østeuropæiske lande, bl.a. gennem diplomatiske kanaler og vore ambassader. Vi vil tilvejebringe de nødvendige ressourcer for at støtte dette forbindelsesvirke.

Konferencen om Sikkerhed og Samarbejde i Europa (CSCE)

13 Vi føler os stadig stærkt forpligtet til at styrke CSCE-processen, som har en vital rolle at spille, når det gælder om at fremme stabilitet og demokrati i Europa i en periode med forandringer af historiske dimensioner. Vi vil intensivere vore bestræbelser på at fremme CSCE's rolle, i første omgang ved at samarbejde med de øvrige CSCE-stater for at sikre, at Helsinki-opfølgemødet i 1992 bliver endnu et væsentligt skridt henimod opbygningen af et nyt Europa. CSCE har den iøjnefaldende fordel, at den er det eneste forum, som bringer alle Europas lande samt Canada og De forenede Stater under en fælles kodex for menneskerettigheder, grundlæggende frihedsideal, demokrati, retssamfund samt sikkerhed og økonomisk frihed. De nye CSCE-institutioner og -strukturer, som vi foreslog på vort topmøde i London, og som blev oprettet på topmødet i Paris, må konsolideres og yderligere udvikles for at kunne sætte CSCE i stand til – på alle felter – at sikre iværksættelse af Helsinki-Slutakten, Paris-Charteret og andre re-

levante CSCE-dokumenter, og således gøre det muligt for CSCE at leve op til de nye udfordringer, som Europa vil blive stillet over for. Vore rådslagninger indenfor Alliancen skal fortsat inspirere til initiativer, der har til formål at styrke CSCE.

14 Vi vil derfor aktivt støtte udviklingen af CSCE for at øge CSCE's kapacitet som organet for rådslagning og samarbejde mellem alle deltagende stater og sætte den i stand til effektivt virke på linie med dens nye og øgede ansvar, især spørgsmålene om menneskerettigheder og sikkerhed inklusive våbenkontrol og nedrustning, og for effektiv krisehåndtering og fredelig bilæggelse af konflikter i overensstemmelse med international lov og CSCE's principper. Med dette for øje foreslå vi:

- At CSCE-Rådet, det centrale forum for politiske rådslagninger, fortsat træffer afgørelser i spørgsmål med relation til CSCE og CSCE-institutionernes funktioner og strukturer.
- At CSCE's embedsmandskomiteé tjener som det koordinerende og styrende organ mellem Rådsmøder, og at dette organ får en større operativ kapacitet og mødes hyppigere med henblik på at sikre iværksættelsen af de trufne afgørelser.
- At CSCE's konfliktforebyggende og krisehåndteringskapacitet forøges: Som et bidrag hertil udover de funktioner, der er betroet dem ved Paris-

herunder CSCE-Rådet,

CSCE embedsmandskomiteen,

og Konfliktforebyggelsescentret,

*gennemførelse af
Helsinki-mødets
opfølgebeslutninger,*

*yderligere styrkelse
af CSCE's freds-
skabende kapacitet,*

*udvidelse af Konto-
ret for Frie Valgs
kompetance,*

*styrkelse af den
menneskelige
dimension,*

Chartret, skal de midler, der er til rådighed for Konfliktforebyggelsescen-tret, styrkes og gøres mere fleksible for dermed at sætte det i stand til at udføre de særlige opgaver, der pålægges det af CSCE-Rådet og Embedsmandskomiteen.

- At særlige opgaver baseret på præcist mandat fra CSCE-Rådet eller Embedsmandskomiteen kan betroes til ad hoc grupper.
- At sikre at beslutninger truffet på Helsinki-opfølgemødet er i overensstemmelse med andre CSCE sikkerhedsskabende aktiviteter som bl.a. konfliktforebyggelse, våbenkontrol og rådslagninger vedrørende sikkerhed.
- At der i CSCE gøres overvejelser om yderligere at udvikle CSCE's evne til, ved fredelige midler, at beskytte menneskerettigheder, demokrati og retssamfundsprincipper i tilfælde af klare, store og fastholdte krænkelse af relevante CSCE-forpligtelser, om nødvendigt uden den pågældende stats indforståelse.
- At Kontoret for Frie Valg omdannes til et bredt defineret Kontor for Demokratiske Institutioner, der kan fremme samarbejde indenfor områderne: Menneskerettigheder, demokrati og retssamfundsprincipper.
- At registrering og styrkelse af fremskridt i forbindelse med spørgsmålet om den menneskelige dimension fortsættes i form af periodiske møder af kort

varighed og med klart definerede dagsordenpunkter.

- At der sættes yderligere politisk fart på det økonomiske, videnskabelige og miljømæssige samarbejde for at udbygge grundlaget for og styrke en stabil og demokratisk udvikling.

Våbenkontrol

15 Vi støtter kraftigt præsident Bush's initiativ af 27. september 1991, hvor han åbnede nye muligheder for reduktion af kernevåbenlagrene. Vi hilser også præsident Gorbachev's svar velkomment. Vi støtter især begge parter beslutning om at afskaffe deres nukleare sprængladninger for landbase-rede kortrækkende våbensystemer. De involverede allierede har gennem deres rådslagninger spillet en central rolle i præsident Bush's beslutning, som lever op til de mål for SNF-(Strategic Nuclear Forces)våbenkontrol, London-deklara-tionen fastsatte. De vil fortsat have nær kontakt i planerne om eliminering af landbaserede SNF-sprængladninger, indtil målet er opfyldt. Vi vil fortsat arbejde for at skabe sikkerhed på det lavest mulige niveau for kernevåben, blot antallet er tilstrækkeligt til at bevare fred og stabilitet. Vi ser frem til den snarlige ratifikation af den nyligt under-tegnede START aftale.

16 Vi noterer os med tilfredshed de seneste resultater indenfor om-

og fremme af viden-skabeligt og miljø-mæssigt samarbejde.

Hvad er NATO's holdning til fort-sat våbenkontrol?

NATO støtter præsiden-terne Bush og Gorbachev's nukleare reduktionsforslag,

og går ind for ratifikation af START-aftalerne.

CFE skal ratificeres.

CFE skal fortsættes.

Open Skies forhandlingerne genoptages.

Også CSCE processen i Helsinki støttes,

med sikkerhed og stabilitet på lavere militært niveau,

råderne konventionel våbenkontrol og nedrustning. Vi understreger påny den meget store betydning, vi tillægger traktaten om reducere og begrænsning af konventionelle styrker i Europa (CFE) og opfordrer alle CFE signatarmagter til hurtig ratifikation og iværksættelse. Vi henstiller indtrængende til vore forhandlingspartnere, at de samarbejder med os for at nå frem til grundlæggende aftaler i forhandlingerne om tillidsskabende foranstaltninger (CSBM) samt CFE IA forhandlingerne, og at de tilstræber at nå konkrete resultater før Helsinki-opfølgemødet. Vi hilser genoptagelsen af forhandlingerne om ret til gensidig inspektion fra luften (Open Skies) velkommen; vi ser frem til, at aftalen om et Open-Skies-regime er klar til Helsinki-mødet som et vigtigt nyt element i større åbenhed og som tillidsskabende foranstaltning på det militære område.

17 Helsinkimødet vil markere et vendepunkt i våbenkontrol- og nedrustningsprocessen i Europa, nu med deltagelse af alle CSCE lande. Dette vil derfor være en enestående lejlighed til energisk at fremme denne proces. Vort mål vil være at skabe en ny samarbejdsform, hvor intet land behøver at frygte for dets sikkerhed, ved:

- at styrke sikkerhed og stabilitet på lavest muligt niveau hos de væbnede styrker i overensstemmelse med individuelle legitime sikkerhedsbehov, såvel i som udenfor Europa,

- at føre en intensiveret dialog omkring vor sikkerhed i en mere permanent ramme og for at støtte en ny kvalitet af åbenhed og samarbejde om militære styrker og forsvarspolitik; og ved
- at fremme effektive konfliktforebyggende mekanismer og virkemidler.

*dialog, åbenhed og
militært samarbejde,*

samt krise-håndtering,

*og støtte til ikke-
spredning,*

*kontrol med våben-
overførsler og*

*forbud mod kemiske og
bakteriologiske våben.*

18 Spredningen af masseødelæggelsesvåben og deres fremføringsmidler underminerer international sikkerhed. Overførsler af konventionelle våben udover det omfang, der er nødvendigt for at dække legitime forsvarsbehov, til regioner, hvor der hersker spænding, gør fredelig løsning af uoverensstemmelser vanskeligere. Vi støtter FN's oprettelse af et universelt ikke-diskriminerende register over konventionelle våbenoverførsler. Vi støtter andre skridt taget for at forhindre spredning eller for at skabe tillid og for at styrke international sikkerhed. Vi betragter det også som væsentligt at fuldføre et globalt, omfattende og effektivt verificerbart forbud mod kemiske våben næste år. Vi hilser de positive resultater opnået på den tredje konference om den biologiske og toxine våbenkonvention velkommen, især aftalen om at udforske mulighederne for verifikation.

Større udfordringer

19 Vort strategiske koncept understreger, at Alliancen's sikkerhed også må ses i global sammenhæng. Den

? Hvorledes imødegår NATO så de store udfordringer?

Ved indbyrdes rådslagning, koordinering og samarbejde,

og ved samarbejde og rådslagning med vore nye samarbejds partnere i en ny æra af stabilitet og fred.

påpeger risici af en bredere karakter, inklusive spredning af masseødelæggelsesvåben, afbrydelse af tilgang af vitale ressourcer samt terror- og sabotagehandlinger, som kan påvirke Alliancens sikkerhedsinteresser. Vi bekræfter atter vigtigheden af rådslagninger mellem de allierede i henhold til Washington-traktatens artikel 4 og, hvor dette måtte være nødvendigt, samarbejde, herunder om vore reaktioner overfor sådanne mulige farer. Vi vil fortsat rådslå om større udfordringer også i hensigtsmæssige multilaterale organisationer i det bredest mulige samarbejde med andre stater.

20 Den nordatlantiske Alliance blev grundlagt med to formål: forsvarret af dens medlemslandes territorier, og sikringen af de værdier, de har fælles. I en stadig usikker verden er der fortsat behov for et forsvar. Men i en verden, hvor de værdier vi fastholder bliver stadig mere accepterede, griber vi med glæde lejligheden til at tilpasse vort forsvar i overensstemmelse hermed; at samarbejde og rådslå med vore nye partnere; at hjælpe med at konsolidere et nyt, helt og udelt europæisk kontinent; samt at yde vor Alliances bidrag til en ny æra af tilid, stabilitet og fred.

21 Vi udtrykker vor dybe anerkendelse for den storslåede gæstfrihed, der er blevet vist os af den italienske regering.

Rom-deklarationen

Oplag: 12.000 ekspl.

December 1991

Grafisk produktion:

Peter Blay Graphic Communication

Sats og tryk: Scanprint a/s

Redaktion: Peter Ilsoe

Udgiver: Atlantsammenslutningen

Udgivet med støtte fra Tuborgfonden og Det Sikkerheds- og Nedrustningspolitiske Udvalg.

Rom-deklarationen

Medens kommunikeerne fra NATO-ministtermøderne i mange år førte en upåagtet tilværelse, har de seneste år bragt en række deklarationer af bemærkelsesværdigt indhold, som må siges at have mere blivende værdi.

Dette gælder således først og fremmest London-deklarationen fra 1990, men det gælder også Rom-deklarationen fra 1991, og det gælder ikke mindst Alliancens nye strategiske koncept, også vedtaget i Rom 1991. Disse tre dokumenter, der hver for sig udgives på dansk af Atlantsammenslutningen, markerer en ny æra i Europas historie. De tilbyder de tidligere modstandere samarbejde om opbygning af et nyt frit Europa, samtidig med at det atlantiske fællesskab fastholdes.

Såvel London- som Rom-deklarationen fremstår med forord af Statsministeren.

Atlantsammenslutningen blev oprettet i 1950 af en kreds af tidligere modstandsfolk samt politikere fra partierne bag NATO-medlemskabet: Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti og Venstre. Atlantsammenslutningens formål er at informere om forudsætningen for vort NATO-medlemskab, dets forpligtelser og fordele. Med sin tværpolitiske sammensætning og bredde udgør Atlantsammenslutningen et velegnet forum for sikkerhedspolitisk debat.

Med baggrund i den nyeste europæiske udvikling vil Atlantsammenslutningen i den kommende tid informere om de ændrede forhold omkring NATO's virke, herunder om nødvendigheden af såvel et europæisk som atlantisk sikkerhedspolitisk samarbejde.

Atlantsammenslutningen er en privat, frivillig organisation, hvis arbejde finansieres gennem den støtte, der kan tilvejebringes fra offentlige såvel som, og ikke mindst, private kilder.

Atlantsammenslutningens

Sekretariat

Postboks 2715

2100 København Ø.

Telefon: 31 42 15 40

Telefax: 35 43 09 51

PETER BLAY GRAPHIC COMMUNI

ISBN 87-87008-076